

Innlegg høringsmøte Kraftskatteutvalget 26. november 2018

NHO v/advokat Ellen Mulstad

Takk for muligheten til å komme hit og gi noen innspill til utvalgets arbeid.

Veien mot lavutslippssamfunnet vil skape en konkurransesituasjon for norsk næringsliv der klima og bærekraft vektlegges mer. Norge har store muligheter til å styrke sine fornybare fortrinn, spesielt gjennom en opprustning og videreutvikling av den fleksible norske vannkraften.

Skatt er en viktig del av rammebetingelsene for å få til denne opprustingen og videreutviklingen. Vi er fra NHOs side fornøyd med at det er oppnevnt et offentlig utvalg for å vurdere beskatningen av vannkraftnæringen. Næringen står overfor en rekke ulike skatter, og det er på høy tid å få vurdert nærmere hvordan de ulike skattene virker på næringens rammevilkår og investeringslyst.

Grunnrenteskatten er for eksempel ikke blitt skikkelig utredet siden Rødseth-utvalget la frem sin innstilling i 1992. I mellomtiden har skattesatsen blitt økt i flere omganger, og beregningen av friinntekten er endret. Rammebetingelsene for næringen har også forandret seg mye siden den gang, fra å levere til et hjemmemarked uten konkurranse utenfra til å levere til et nordisk og etter hvert europeisk kraftmarked med konkurranse fra kraftprodusenter i ulike land innenfor ulike energiteknologier.

Med dette som bakteppe er det viktigere enn noen gang at de skattene som vannkraftnæringen står overfor, ikke er til hinder for at lønnsomme investeringer kan bli gjennomført. Høy og vridende beskatning kan føre til at kapitalen heller kanaliseres til andre og mindre lønnsomme investeringsprosjekter innenfor kraftproduksjon, enten her hjemme eller i utlandet.

Det er dessverre grunn til å tro at de fleste skattene som treffer næringen i dag, øker kapitalkostnadene og dermed svekker investeringsinsentivene. Dette gjelder den **ordinære selskapsskatten og den kommunale eiendomsskatten, men også grunnrenteskatten** – selv om vi er klar over at sistnevnte har som mål å virke nøytralt på investeringsinsentivene.

Tanken bak grunnrentebeskatning generelt er at man skal inndrive en del av avkastningen fra en naturressurs **uten** at man skal gjøre det mindre lønnsomt å ta naturressursen i bruk, for eksempel bruke den til kraftproduksjon. Prinsippet

er derfor lett å støtte, og vi er i utgangspunktet positive til å flytte mer av skattebyrden over på stedbundne, immobile skattegrunnlag, som naturressurser og fast eiendom.

Et problem med enhver grunnrenteskatt, også den som gjelder i dag for vannkraft, er likevel at de er svært vanskelige å utforme **nøytralt** i praksis. Dette gjelder særlig for såkalt periodiserte eller overskuddsbaserte grunnrenteskatter, som vi i dag har for kraftverk og petroleum.

En vesentlig årsak til at det er vanskelig å oppnå nøytralitet, er at det ikke er samsvar i **tid** mellom når inntekter og utgifter påløper, og når de blir skattlagt eller kommer til fradrag. Mens **inntektene** fra en investering skattlegges løpende, kommer investerings**utgiften** først til fradrag senere gjennom avskrivninger og friinntekt. Det er da avgjørende at selskapene blir tilstrekkelig kompensert for denne utsettelsen av fradraget, altså at man i utregningen av friinntekten anvender **korrekt rente**.

I dag benyttes renten på 12 måneders statskasseveksler, som skal være et mål på risikofri rente. Bakgrunnen for at risikofri rente benyttes, er en **forutsetning** om at selskapene med stor grad av sikkerhet får utbetalt skatteverdien av friinntekten og de andre fradragene i grunnrenteskatten, uavhengig av utfallet av investeringen. Fradragene er noenlunde sikret ved at negativ grunnrenteinntekt i ett kraftverk kan samordnes med positiv grunnrenteinntekt i andre kraftverk i samme skattekonsern, og ved at skatteverdien av eventuell negativ grunnrenteinntekt utbetales direkte. Dermed er påstanden fra myndighetene at nåverdien av akkumulerte friinntektsfradrag skal tilsvare investeringsutgiften.

Fra NHOs side forstår vi resonnementet, men vi mener likevel det er særlig to forhold som kan tilsi at renten er satt **for lavt** i dagens regime.

1) For det første innebærer utsettelsen av fradraget en **likviditetsulempe** for kraftselskapene. Denne ulempen blir selskapene ikke kompensert for.

2) For det andre har **ikke** selskapene noen **garanti** for at dagens skattesystem vil holde seg uendret langt frem i tid. For eksempel vil det være en risiko for at både skattesats og fradragsregler endres på et eller annet tidspunkt, potensielt til selskapenes ugunst. Denne risikoen er godt illustrert gjennom de siste årenes økninger i skattesatsen.

NHO mener grunnrenteskatten ikke er nøytral før selskapene har blitt kompensert for disse risikofaktorene, enten gjennom økt rente eller gjennom andre endringer i grunnrenteskatten. Vi kunne ønske oss at utvalget vurderte dette nærmere og så konkret som mulig.

Vi mener også det er viktig at utvalget vurderer grundig om det er hensiktsmessig å gå over til en **kontantstrømbasert** grunnrenteskatt, slik det også står om i mandatet. Med en kontantstrømskatt unngår man det svært krevende rentespørsmålet som jeg nettopp har beskrevet, og den vil også sannsynligvis være en enklere skatt å forholde seg til for selskapene. Vi ser at det også vil kunne være noen utfordringer med kontantstrømbasert beskatning, blant annet knyttet til **overgangen** fra et periodisert system til et kontantstrømbasert system, men vi mener fordelene likevel er store nok til at dette bør vurderes grundig.

Vi ser frem til utvalgets innstilling kommer, og til å kunne gi forhåpentligvis fylldige kommentarer i vårt høringssvar.